

Verlag van de informatiebijeenkomst woonbootbewoners Wijdemerren

**Projectbureau Schoonschip d.d. 5 maart 2009
Restaurant 'De Herberg', Vreelandseweg 1, Nederhorst den Berg**

Aanwezig:

- Van Projectbureau Schoonschip: Ronald Roozeboom en Tom van Harlingen (Waternet), Henny van Gellekom (projectleider) en Diane Dorreboom (projectsecretaris);
 - Bewoners.
-

1. Opening

Henny van Gellekom heet de woonbootbewoners welkom en stelt de overige leden van Projectbureau Schoonschip voor.

Van de bijeenkomst wordt een kort verslag gemaakt, waarin ook zoveel mogelijk een antwoord zal worden gegeven op de gestelde vragen. De vragen zijn in dit verslag zoveel mogelijk qua onderwerp gegroepeerd en beantwoord. Deze vragen en antwoorden zullen ook op de website van het Projectbureau worden geplaatst.

2. Projectbureau Schoonschip

Projectbureau Schoonschip komt voort uit een samenwerking tussen Rijkswaterstaat Noord-Holland (RWS) en het Hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht (AGV), dat in deze vertegenwoordigd wordt door Waternet. Het samenwerkingsproject heeft als doel de lozingen vanuit woonboten op het oppervlaktewater te doen (laten) beëindigen en te laten aansluiten op de riolering. Het Projectbureau is mede in het leven geroepen om de bewoners hierbij te ondersteunen middels voorlichting, het uitvoeren van de schouw aan boord, etc.

Projectbureau Schoonschip is bereikbaar via:

- telefoonnummer 020 - 5850 550 (telefoondienst)
- e-mail: info@projectbureauschoonschip.nl
- website: www.projectbureauschoonschip.nl

3. Wettelijk kader

Op grond van het *Lozingenbesluit huishoudelijk afvalwater* van 1997 diende het lozen van huishoudelijk afvalwater op oppervlaktewater per 1 januari 2005 te zijn beëindigd. Het is echter niet mogelijk gebleken deze datum op alle fronten te halen. Mede met het oog op de bijzondere situatie die zich voordoet voor woonbootbewoners, is per 1 januari 2008 het *Besluit lozing afvalwater huishoudens* van kracht geworden.¹ Dit besluit maakt een tijdelijke ontheffing van het lozingenverbod mogelijk, indien er een concreet plan van aanpak met een duidelijke tijdslijmet bestaat.

¹ Gepubliceerd in Staatsblad 468, 2007, te lezen via www.overheid.nl

Wijdmeren behoort tot één van de projectgebieden van Projectbureau Schoonschip. AGV is als waterkwaliteitsbeheerder op grond van de *Wet verontreiniging oppervlaktewater* en het *Besluit lozing afvalwater huishoudens* in dit gebied het bevoegde gezag.

Vragen over het wettelijk kader

Wat wordt verstaan onder huishoudelijk afvalwater?

Onder huishoudelijk afvalwater wordt verstaan al het afvalwater dat overwegend afkomstig is van de menselijke stofwisseling en van huishoudelijke werkzaamheden (bijv. toilet, douche, gootsteen, (af)wasmachine).

4. Verantwoordelijkheden

De gemeente heeft de zorgplicht voor het transport van afvalwater (lees: aanleg riolering). De lozer moet zijn binnenhuisriolering op orde hebben en kunnen aansluiten op het riool, als dit binnen 40 meter van een lozingspunt ligt.

Zoals gezegd, is AGV als waterkwaliteitsbeheerder in dit gebied verantwoordelijk voor de kwaliteit van het oppervlaktewater.

5. Werkzaamheden binnen het project

De werkzaamheden binnen het project zijn te onderscheiden in:

A. Werkzaamheden uit te voeren door de lozer:

- aan boord: leidingen centraliseren;
- aan boord: plaatsen van een pomp en maken van een wanddoorvoer;
- buiten: aanbrengen van een verbindingsslang tussen pomp en walaansluiting.

B. Werkzaamheden uit te voeren door de gemeente:

- verlenging riolering tot op de kade;
- realiseren van de walaansluiting.

De gemeente heeft inmiddels de riolering aangelegd en per kavel een aansluitpunt gemaakt, waarop woonbootbewoners kunnen aansluiten (buitenmaat 63 mm rond, binnenmaat 55 mm). Elk aansluitpunt is voorzien van een balkeerkraan (afsluiter).

6. Schouw aan boord

Het project voorziet in een (door het Projectbureau betaalde) individuele schouw aan boord. Naar aanleiding van dit bezoek wordt een schouwrapport opgesteld, waarmee de bewoners zelf aan de slag kunnen of waarmee opdracht gegeven kan worden aan een installateur. Het schouwrapport geeft inzicht in de individuele situatie van iedere woonboot en laat zien hoe de vuilwaterpunten gecentraliseerd kunnen worden en wat een goede locatie voor de pomp is. Ook maakt het schouwrapport eventuele knelpunten inzichtelijk.

Indien de pompinstallatie al is geplaatst, dan is een complete schouw van de woonboot niet noodzakelijk, maar kan worden volstaan met een verklaring van een erkend installateur dat de installatie voldoet aan het Programma van Eisen (PvE). Deze verklaring dient dan ter ondersteuning van de subsidieaanvraag. Om in aanmerking te komen voor subsidie dient de pompinstallatie namelijk aan de kwaliteitseisen te voldoen, zoals gesteld in het PvE.

De komende periode zal geïventariseerd worden hoeveel woonboten in Wijdmeren reeds aangesloten zijn op de riolering. De bewoners die nog niet aangesloten zijn, kunnen vervolgens aangeven of zij gebruik willen maken van de mogelijkheid tot een schouw bij hen aan boord. De bewoners die zich tijdens de informatiebijeenkomst al hebben aangemeld voor de schouw, behoeven dit uiteraard niet opnieuw te doen.

Benadrukt wordt dat de schouwbedrijven alleen opdracht krijgen voor het uitvoeren van de schouw. Bewoners zijn uiteraard volledig vrij om voor de uiteindelijke installatie zelf een (ander) bedrijf te kiezen dan het bedrijf dat de schouw heeft uitgevoerd.

Vragen over de schouw aan boord

Moeten wij ons aanmelden voor de schouw?

Bij dit verslag is een aanmeldformulier gevoegd, waarmee u zich kunt opgeven voor de schouw. Uiteraard kunt u ons ook mailen (mailadres: info@projectbureauschoonschip.nl) of bellen (telefoonnummer 020- 5860550) om u aan te melden voor de schouw.

Voldoet een verklaring die door mijn eigen installateur is opgesteld ook om subsidie te krijgen?

Ja, mits het een erkend installateur is. De installateur dient dan in de verklaring aan te geven dat voldaan is aan de in het Programma van Eisen gestelde eisen.

7. Vragen over de installatie en uit te voeren werkzaamheden

Wat zijn de kosten van een pomp?

De kosten van de meest gangbare pompinstallaties bedroegen in 2008 ca. € 2.000,- tot € 2.200,- excl. BTW. De prijzen zijn de laatste maanden sterk gedaald en inmiddels is een pomp met vrije doorlaat al voor € 1.500,- inclusief BTW te verkrijgen.

Bij gezamenlijke inkoop kunnen wellicht nog kortingen bedongen worden op de aanschafprijs van de pompinstallatie, toebehoren en/of de installatie van de pomp. In dit kader is het wellicht raadzaam contact op te nemen met de Vereniging Woonarkeigenaren Gooi-en Vechtstreek (VWGV); deze vereniging heeft ervaring met de gezamenlijke inkoop van pompinstallaties.

Ook kunt u op het Internet (verder) zoeken naar pompen met een goede prijs/kwaliteitverhouding.

Wat zijn de afmetingen van een standaard pompinstallatie?

De afmetingen van een standaard pompinstallatie zijn ca. 50 x 60 x 60 cm.

Hoe lang gaat een pomp gemiddeld mee?

De gehele boordvoorziening gaat tientallen jaren mee. De pomp zelf gaat gemiddeld 15 tot 20 jaar mee. Voor ervaringen van woonbootbewoners elders wordt verwezen naar de website van Projectbureau Schoonschip.

Zorgt de pompinstallateur ook voor het elektrische gedeelte?

De pompinstallateur zorgt er ook voor dat de stroomvoorziening voor de pompinstallatie in orde is. In principe zou de pomp geen (extra) belasting mogen opleveren voor het lichtnet. Toch is het verstandig om de pompinstallatie op een aparte elektriciteitsgroep aan te sluiten. Een standaard pompinstallatie gebruikt ca. 0,75 kWh.

Wat is er naast de pompinstallatie nog meer nodig voor aansluiting?

Aan boord dienen de vuilwaterafvoerpunten te worden gecentraliseerd en aangesloten op de pomp. Vervolgens dient de pomp via een leiding, die door de scheepswand voert, aangesloten te worden op het riool met een verbindingsslang (de zogenaamde walslang).

Om bevrozing te voorkomen dient de walslang tussen de woonboot en het aansluitpunt op de vaste wal in de winter verwarmd te worden door middel van een thermolint en bij voorkeur ook geïsoleerd. Er zijn twee mogelijkheden om dit thermolint aan te brengen: *door* de slang heen of *rondom* de slang gewikkeld. Indien het thermolint gekoppeld is aan een thermostaat, dan slaat het bij een temperatuur beneden de 2° C automatisch aan. Zo niet, dan dient u het thermolint handmatig aan te zetten.

Het thermolint gebruikt ca. 10 watt per meter per uur. De elektrakosten (dagtarief) bedragen thans gemiddeld € 0,1185 per kWh.

Wat zijn de totale kosten van de aansluiting?

De kosten voor een complete boordinstallatie van een 'doorsnee' woonboot bedragen (inclusief installatiekosten en BTW) € 3.500,- tot € 4000,-.

Is de balkeerkraan een terugslagklep?

De balkeerkraan is geen terugslagklep, maar een kogelkraan, waarmee de leiding afgesloten kan worden. De bewoner wordt geacht een pompinstallatie te installeren, voorzien van een terugslagklep én een afsluiter. Deze dubbele zekering beschermt de boot tegen eventueel terugstromend afvalwater vanuit het riool. Voor meer informatie wordt verwezen naar het Programma van Eisen (te downloaden op www.projectbureauschoonschip.nl).

Is een Sanibroyeur ook toegestaan als pompinstallatie?

Ook een Sanibroyeur zorgt ervoor dat u uw afvalwater niet meer op het oppervlaktewater loost, zodat u hiermee in principe wel voldoet aan de geldende wet- en regelgeving. De meeste Sanibroyeurs voldoen echter niet aan de minimeisen voor een deugdelijke aansluiting, zoals aangegeven in het Programma van Eisen en komen derhalve niet in aanmerking voor subsidie.

Mocht u toch een Sanibroyeur willen (laten) installeren, overleg dan eerst met het schouwbedrijf. De schouwer kan u vertellen of de gewenste Sanibroyeur aan het Programma van Eisen voldoet.

8. Kosten en subsidieregeling

De aanleg van de binnenleiding, de aanschaf van de pomp en de verbindingsslang etc. brengen de nodige kosten met zich mee. Echter, een huisbewoner op de vaste wal heeft deze kosten ook (ooit) gemaakt. De kosten voor de woonbootbewoner liggen wel iets hoger dan die voor de huisbewoner, in verband met de noodzakelijke aanschaf van een pomp en een geïsoleerde verbindingsslang. Om woonbootbewoners tegemoet te komen in deze 'meerkosten', hebben RWS en AGV/Waternet ieder afzonderlijk een subsidieregeling opgesteld. Het bedrag dat voor de woonboten in en om Amsterdam als subsidie ter beschikking wordt gesteld is in beide regelingen in hoofdlijnen hetzelfde. Het gemiddelde richtbedrag is ca € 1.250,-.

Afhankelijk van het beheergebied waarin de woonboot ligt, dient subsidie aangevraagd te worden bij RWS of AGV. De bewoners van het projectgebied in Wijdmeren dienen zich te wenden tot AGV. Het aanvraagformulier voor subsidie is te downloaden via de website van Projectbureau Schoonschip: www.projectbureauschoonschip.nl

Behalve subsidie krijgen de woonbootbewoners ook financiële ondersteuning in de vorm van een (gratis aangeboden) schouw aan boord van hun schip.

De gemeente Wijdmeren heeft ervoor gekozen de kosten voor de aanleg van de walaansluitpunten (deels) te verrekenen met de woonbootbewoners. Op deze plaats moet worden opgemerkt dat sommige andere gemeenten, waaronder Weesp en Amsterdam, deze kosten niet in rekening brengen bij de bewoners. Het beleid op dit punt verschilt echter van gemeente tot gemeente; het is een zelfstandige bevoegdheid van de gemeente en wordt niet bepaald door Projectbureau Schoonschip of AGV.

Vragen over kosten en subsidieregeling

Wordt voor de subsidieverlening gecontroleerd of en hoe de woonboot is aangesloten op het riool?

Er zal steekproefsgewijs gecontroleerd worden of en hoe woonboten op het riool zijn aangesloten. Voor subsidieverlening dient de aansluiting aan bepaalde kwaliteitseisen te voldoen; deze eisen staan beschreven in het zogenaamde Programma van Eisen, dat u kunt downloaden op de website van Projectbureau Schoonschip.

Als je vanaf je schip in vrij verval kunt lozen, dan is een terugslagklep niet nodig, terwijl dat wel een eis is uit het Programma van Eisen. Verlies ik mijn recht op subsidie wanneer ik geen terugslagklep heb?

Nee. Wel is het van belang om bij de subsidieaanvraag duidelijk aan te geven dat de lozing vanaf uw schip via vrij verval plaatsvindt en er derhalve geen terugslagklep nodig is. Opgemerkt wordt wel dat dit een vrij uitzonderlijke situatie is. Op verreweg de meeste woonboten is een pomp vereist om het hoogteverschil te kunnen overbruggen.

Is het noodzakelijk over een schouwrapport te beschikken om voor subsidie in aanmerking te komen?

Het is niet noodzakelijk over een schouwrapport te beschikken om subsidie te krijgen. Wel dient u bij de subsidieaanvraag een verklaring te overleggen van een erkend installateur, waarin staat vermeld dat uw woonboot deugdelijk op de riolering is aangesloten.

Hoeveel bedraagt de rioolheffing per jaar?

Elke gemeente hanteert andere tarieven voor het beheer en onderhoud van het riool (= transport van het afvalwater). In de gemeente Wijdmeren wordt € 191,- per jaar berekend. Daarnaast gaat u een zuiveringsheffing betalen, zodra u bent aangesloten op de riolering. Dit is een bijdrage aan AGV voor het zuiveren van het ingezamelde afvalwater.

9. Planning en handhaving

Na de eerste informatiebijeenkomst wordt de woonbootbewoners in Wijdmeren de mogelijkheid geboden gebruik te maken van een schouw bij hen aan boord. Eerst zal echter geïnventariseerd worden hoeveel woonboten in Wijdmeren al aangesloten zijn op de riolering. Projectbureau Schoonschip informeert de bewoners welk schouwbedrijf contact met hen zal opnemen voor het maken van een afspraak. Het schouwen zal plaatsvinden in de maanden april en mei. De schouwrapporten worden vervolgens eind mei naar de bewoners opgestuurd.

Naar aanleiding van het schouwrapport wordt er in juni een vervolginformatieavond belegd, waar naast de projectleiding en de technici van Projectbureau Schoonschip ook leveranciers en installateurs van pompen aanwezig zullen zijn. Gerekend vanaf de eerste dag na deze tweede informatieavond krijgen de woonbootbewoners 12 maanden de tijd (van 1 juli 2009 tot en met 30 juni 2010) om de aansluiting van hun woonboot op het riool te realiseren.

Na deze uitvoeringsperiode van één jaar zal de waterkwaliteitsbeheerder (AGV/Waternet) handhavend optreden. AGV/Waternet zal de bewoners hierover nog in een apart schrijven informeren.

Vragen over planning en handhaving

Moeten wij ons houden aan de handhavingstermijn die door de gemeente gesteld is?

In principe niet. AGV/Waternet en de gemeente hebben verschillende bevoegdheden. AGV/Waternet treedt op grond van haar bevoegdheid als waterkwaliteitsbeheerder handhavend op (met een eigen termijn). Zij is het bevoegd gezag op grond van de *Wet verontreiniging oppervlaktewater* en het *Besluit lozing afvalwater huishoudens* en controleert in die hoedanigheid of u geen huishoudelijk afvalwater meer op het oppervlaktewater loost. De datum voor handhaving die is aangegeven door de gemeente Wijdmeren is voor AGV/Waternet daarom niet bindend.

De gemeente kan via een speciale verordening eventueel wel aansluiting op het riool afdwingen, maar de gemeente Wijdmeren beschikt thans (nog) niet over zo'n verordening.

Komen de handhavers aan boord om te controleren?

Het kwaliteitsbeheer van het water in het projectgebied Wijdmeren berust bij AGV/Waternet. Het is dus aan AGV/Waternet op welke wijze de handhavingbevoegdheid ingevuld wordt. In de praktijk wordt onderscheid gemaakt tussen een bestuursrechtelijk en een strafrechtelijk handhavingstraject.

Bij bestuursrechtelijke handhaving is het de toezichthouder niet toegestaan een woning te betreden zonder toestemming van de bewoner. Indien nodig kan de toezichthouder zich wel toegang verschaffen 'met behulp van de sterke arm'. Bij strafrechtelijke handhaving maakt het Openbaar Ministerie c.q. de politie gebruik van de haar ten dienste staande rechtsmiddelen (waaronder binnentreding van een woning).

Vanuit de handhaving zal het echter niet direct noodzakelijk zijn om aan boord te komen. Verder wijst ervaring uit dat de woonbootbewoners – ook al zijn zij het niet eens met de gang van zaken – de handhavers gastvrij aan boord ontvangen.

Waarom heeft AGV/Waternet ons niet eerder geïnformeerd over de wetgeving met betrekking tot het lozingsverbod? Toen ik in 2005 mijn huurcontract tekende, is mij hier niets over verteld.

Reeds in 1995 zijn alle toenmalige woonbootbewoners geïnformeerd over het verbod tot lozing van huishoudelijk afvalwater op het oppervlaktewater. Deze informatie wordt daarom bekend verondersteld en het is aan de verkoper om eventuele kopers te informeren, en aan de koper om zich te laten informeren bij de verkoop respectievelijk koop van de woonboot.

De nieuwe wetgeving (die per 1 januari 2008 in werking is getreden) geeft een langere termijn om aan de regels te voldoen dan de oude wetgeving. Parallel hieraan is door AGV in samenwerking met Rijkswaterstaat Noord-Holland de oprichting van het Projectbureau Schoonschip voorbereid. In juni 2007 is een eerste informatiebrief verzonden aan alle woonbootbewoners, voor zover de adressen daarvan bekend waren. Door onvolkomenheden in het adressenbestand en foutieve of geen bezorging zijn echter in sommige gevallen problemen ontstaan om alle woonbootbewoners te bereiken.

10. Tot slot

Met dank aan de aanwezigen en de afspraak dat de bewoners een verslag van de bijeenkomst en andere informatie toegestuurd krijgen, sluit Henny van Gellekom de bijeenkomst af.